

8

interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

No. 150 Mart 1967

HABER İSTANBUL

«Stalin'in bir portresini yapmamı nasıl bekleyebilirsiniz? Önce kendisini hiç görmedim ve görünüşü hakkında da hiç bir şey hatırlamıyorum. Hatırladıklarım düğmeli bir üniforma, bir asker şapkası ve bıyıklardır.»

Bunun üzerine eski gazeteleri karıştırdım ve Stalin'in kırk yaş civarında olduğu bir fotoğrafını buldum. Fotoğrafı Pablo'ya götürdüğümde «Peki peki. İsteyen Aragon olduğundan ve resme ihtiyacı bulduğundan deneyeceğim.» Bunları söyledikten sonra çalışmaya başladı. Resim bittiğinde Stalin'e değil babama benziyordu ve Stalin'e benzetmeye çalıştıkça daha çok babama benziyordu. Ni hayet Pablo, «Eğer babanın bir resmini getirirsen, belki ona bakarak Stalin'i yapabilirim.» dedi. Gazetecim çıkarttığım fotoğrafı ve yaptığı resimleri bir kere daha karşılaştırdık. Nihayet bir tanesini seçti ve ne düşündüğümü sordu. Bence, Stalin'e biraz benzeyen ve ona göre enteresan bir resimdi. Resmi göndermesini söyledim. Ötesi Aragon beğenmezse yayımlamayabilirdi. Resmi gönderdim ve geçenleri de unuttum. İki üç gün sonra öğlenleyin atölyeye gitmek üzere evi terk ederken «La Galloise» nin girişinde bekleyen bir gazeteci grubuyla karşılaştık. İçlerinden biri, «Stalin'in portresini çizerek onunla alay etmek istediğiniz doğru mu?» diye sordu. Neden bahsettiğini anlayamadık. Bize bu soru etrafında Komünist Partisi içinde büyük tartışmalar olduğunu ve partinin böyle bir portreye çizdiği için Pablo'yu; onu yayınladığı için de Aragon'u cezalandırdığını anlattı. Pablo bu haberi filozofça bir vurdumduymazlık ile karşıladı. «Partinin beni cezalandırma hakkı olduğunu anlamıyorum. Fakat mânâsız bir yanlış anlama var.

Picasso

ile hayat

210

Resim bittiğinde Stalin'e değil daha çok babama benziyordu

Çünkü resmi çizirken kötü bir niyetim yoktu. Eğer resmim bazılarını şoke etmiş veya hastalandırılmış ise, bu başka şeydir. Bu, politik hareket noktasından karar ve rilecek bir soru değil, estetik bir sorudur. Partiyi büyük bir allee benzetebiliriz. Elbette kızgınlığa sebep olan diller olabilir.»

Partinin cezalandırması açıklandı, fakat bir kaç gün sonra Parti yöneticileri, kendilerini bütün dünya'ya karşı gülüne duruma düşürdüklerini anladılar. Yurt dışındaki bulunan Laurent Casanova bu sebepten Fransa'ya geri döndü ve bizi ziyaret

etti. Sonra her şey durdu. İki hafta sonra Paris teydik ve Casanova'nın etkisiyle ilk hareket noktasını değiştirerek resmin iyi niyetle yapıldığını belirtmişti. Açıkça özür dilemesi gereken Aragondu. Nihayet Parti Başkanı Thorez ve diğer ileri gelenleri Pablo dan özür dilediler. Ama kim se Aragon'dan özür dilemedi. Üstelik onu, kendini tenkid eden bir yazı yayınlamaya zorladılar. Ve bu parti çevrelerinde sağdıka izlenen Aragon'un, Parti uğruna ölme kaderiydi.

Biz de, komünistler bize yemeğe geldiğinde, ölecek

gibi oluyorduk. Çünkü her biri dört kişiye yetecek kadar yemek yiyordu. Bunların başında da Marcel Cachin geliyordu. Pabloyla ben se az yemek yiyor ve yemek bittikten sonra hemen çekiliyorduk. Çünkü yemekten sonraki konuşmalar sinirlerimizi ayağa kaldırıyordu.

«Bu heriflerin ne biçim bir iştahları var? Bunun, materyalist olmalarından ileri geldiğini sanıyorum. Fakat Kapitalist sistemin adaletsizliğinden daha çok kendi durumlarından ötürü tehlikede bulunuyorlar.» dedi, gene bir yemekten sonra Parti Başkanı Maurice Thorez ne konuşacağını bilmeyen bir tenbellik içindeydi. Politbüro'nun tek medeni üyesi gene Casanova'dı. 1949 kışında sık sık ziyaretimize gelirdi. Bir keresinde Pablo Saint Paul de Vence'inen sosyalist restorantı olan «Colombe d'Or» da yemeğe davet etmişti. Merak ettiği Casanova'nın itiraz edip etmeyeceği idi. Yemek sırasında «Paris-Match» in bir fotoğrafçısı resmimizi çekince Casanova bir daha böyle durumlara yol açmamamızı, çünkü Komünistler için kötü propaganda olduğunu söyledi. Bu laflar Pablo'yu sinirlendirdi: «Böyle şeylerin üstünde olmanız gerekir. Ötesi izci değilsiniz» dedi. «İnsanların beyinlerinin nasıl çalıştığını anlamıyorsunuz.» diye karşılık verdi Casanova, «Sadece Parti mensuplarını değil bütün insanları kastediyorum. Thorez Bakan olduğunda, işleri için tasarrufuna bir araba verildi. Hemen hemen bütün gazeteler tarafından, bisiklet kullanmadığı için tenkit edildi. Ve bir başka fırsatta kırmızı şarap yerine şampanya içtiği içinde aynı tenkitlere he def oldu.

(Devamı var)